

Waarnemingen

Bijzondere waarnemingen van zoogdieren in Vlaanderen en Nederland.

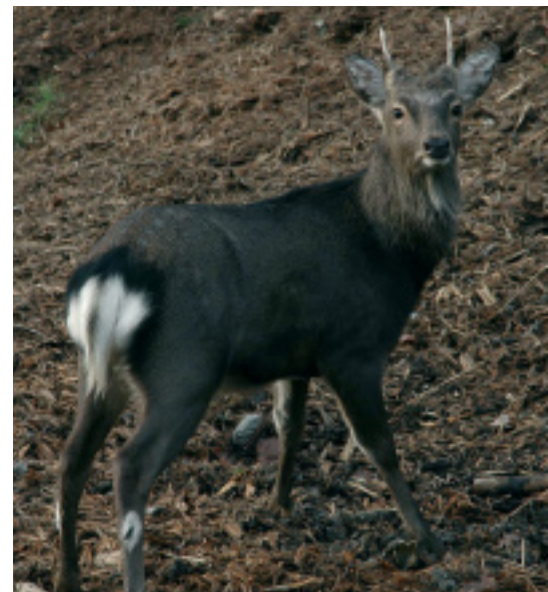
Een onverwachte exotische ontmoeting

Op 5 december 2008 reed ik langs de binnenduinrand van de duinen van Goeree ter hoogte van het natuurmonument de Kwade Hoek toen er plotseling een klein hert voor de auto sprong. Aanvankelijk dacht ik te maken te hebben met een ree (*Capreolus capreolus*).

Norman Deans van Swelm

Het bleek echter een Sika-hert (*Sika (Cervus) nippon Temminck*) te zijn, een soort waarvan voor zover bekend geen eerdere waarnemingen uit de Benelux bekend zijn. Het Sika-hert komt voor in Japan, Noord-oost- en Noord China. Sika-herten zijn echter in verschillende Europese landen uitgezet zoals in Groot-Brittannië, Denemarken, Duitsland, Frankrijk en op de Balkan. De gewei ontwikkeling bij Sika-herten is vrij beperkt van omvang en het zou daarom bij het waargenomen dier kunnen gaan om een één- à tweejarige bok. Opvallend maar in de gangbare gidsen niet beschreven zijn de kwastjes die zich achter op de hiel bevinden. Volgens ingewijden zou het dier uitgezet kunnen zijn door

Duitse vakantiegasten, maar uitzetting door jagers behoort ook zeker tot de mogelijkheden aangezien er in de door de Waterleiding Mij. en Natuurmonumenten beheerde duinen veel gejaagd wordt. In deze duinen komt bovendien ook al een wilde populatie fretten *Mustela putorius furo* voor, die zoals door E.J.O. Kompanje en auteur dezes werd vastgesteld niet of nauwelijks van steppebunzing *Mustela putorius eversmanni* te onderscheiden is (huiden in collectie Natuurmuseum Rotterdam). Onbekend is of er buiten het waargenomen dier nog meer Sika-herten in de duinen van Goeree huizen. De reden dat het dier zo plotseling voor de auto sprong werd veroorzaakt doordat de naast

Sika-hert. Foto Norman Deans van Swelm

de weg gelegen zandwal op grove wijze door een bulldozer ontbost werd, waardoor het dier zichtbaar ontheemd geraakt was!

Overdag trekkende ruige dwergvleermuizen op Schiermonnikoog

In augustus 2001 was Christophe Brochard voor een vogelexcursie op Schiermonnikoog. Ongeveer halverwege de middag stond hij op het Willemsduin aan de oostkant van het eiland toen er een groep van ongeveer vijftien vleermuizen opdook. De dieren kwamen aanvliegen vanaf de oostpunt van het eiland, draaiden een paar rondjes bij het duin en vlogen daarna door in westelijke richting. Het is daarbij aannemelijk dat de dieren over zee het eiland hebben bereikt. De vleermuizen konden door Chri-

Ruige dwergvleermuis. Foto Rob Koelman

stoppe gedetermineerd worden als dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus/nathusii*). Gezien de tijd van het jaar en de locatie ging het zeer waarschijnlijk om ruige dwergvleermuizen (*P. nathusii*). In de nazomer vindt er bij deze soort een massale trek plaats vanuit de zomergebieden in Noord-, Midden- en Oost-Europa naar gematigde wintergebieden in westelijk Europa, waaronder Nederland. Ruige dwergvleermuizen kunnen in de trektijd in geheel Nederland worden aangetroffen, maar de hoogste dichtheden zijn aanwezig in de westelijke helft van het land. Er zijn aanwijzingen dat er bij de trek langs de kust stuwingsplaatsvindt. Ruige dwergvleermuizen trekken ook over zee, getuige meerdere vondsten van de soort op booreilanden op vele kilometers uit de kust. Daarnaast zijn er uit de nazomer van bijvoorbeeld Falsterbo in de zuidpunt van Zweden avondwaarnemingen bekend van

groepen ruige dwergvleermuizen (tot enkele honderden dieren), waarbij aangenomen wordt dat het hierbij gaat om dieren die zich verzamelen voor de trek naar Denemarken. Tenslotte heeft genetisch onderzoek aangetoond dat ruige dwergvleermuizen vanaf het continent doortrekken naar Groot-Brittannië. De waarneming op Schiermonnikoog past dan ook goed in het totaalbeeld dat momenteel bestaat van het trekgedrag van de soort. Wel is het uitzonderlijk dat de dieren overdag zijn waargenomen. De ruige dwergvleermuizen van Schiermonnikoog laten zien dat het de moeite loont om komende nazomer alert te zijn op overdag doortrekkende ruige dwergvleermuizen, met name in de kuststreek. Waarnemingen kunnen worden doorgegeven via de websites van www.telmee.nl of www.waarneming.nl.

Rob Koelman, Zoogdierverseniging